



**DEN NORSKE KIRKE**  
**Agder og Telemark biskop**

## **VISITASFOREDRAG**

### **VISITAS TROMØY SOKN**

### **30. OKTOBER – 2. NOVEMBER 2014.**

#### **INNLEDNING**

Kjære menighet! Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus

Dette er min første visitas i Arendal prosti og også den første Kolbjørn Gunnarson har som prost, men det er ikke første gang det er visitas på Tromøy. Tromøy menighet har en lang historie, med gode tradisjoner og spenstige drømmer for fremtiden. Vi var derfor begge heldig som fikk begynne visitasrunden i Arendal prosti her på Tromøy.

En visitas åpner for et dypere kjennskap til menighet og samfunn. Takk for at dere delte med meg deres utfordringer og muligheter.

Forrige visitas på Tromøy var i 2002. Siden den gang har kirken fått nytt visitasreglement. Den viktigste endringen er: Tidligere hørte dere biskopen preke over alt, nå skal biskopen også høre de ansatte. Likeledes skal jeg observere hvordan menighetslivet er. Visitasen blir på denne måten en synlig del av hvordan jeg som biskop utøver tilsynet med den lokale kirke.

Det har vært gode og viktige dager sammen med dere. Jeg ber og håper at visitasen vil inspirere dere til å arbeide videre i det godet sporet dere følger.

#### **FORBEREDELSE**

En visitas er mer enn at biskopen besøker menigheten en liten uke. I forkant skriver soknepresten sammen med råd og kirkeverge en visitasmelding. Det er en beskrivelse og en vurdering av det som har skjedd siden forrige visitas, og av situasjonen i dag. Jeg oppfordrer dere til å lese denne meldingen som er et offentlig dokument. Den er svært interessant og god.

Rådgiverne ved bispekontoret Dag Arnulf Kvarstein og Geir Myre har sammen med kirkevergen besøkt kirkene og kirkegårdene og levert en befaringsrapport.

Prost Kolbjørn Gunnarson har hatt kontorvisitas og levert rapport til biskopen. Prosten er for øvrig prosjektleder for visitasen.

Fra bispedømmekontoret har kirkefagsjef Arve Nilsen vært med. Han vil også støtte prosten i oppfølgingen av visitasen.

## GJENNOMFØRING

Visitasen startet torsdag morgen på menighetshuset sammen med staben pluss leder i menighetsrådet, Anne Vartdal. Det er viktig for meg å bli kjent med kirkens ansatte medarbeidere. De er en ressurs som aldri må glemmes. Det gjelder også råd, utvalg og alle de frivillige medarbeiderne. Det har vært en berikelse for visitasen at leder av menighetsrådet har fulgt så tett på hele visitasen.

Før vi gikk gjennom visitasen post for post, ønsket soknepresten velkommen. Han ønsket at det gjennom visitasen ville gå en rød tråd, nemlig at Tromøy menighet fikk inspirasjon til å vise Jesus sinnelag i møte med Tromøys befolkning. Vi ba sammen Therese av Avilas bønn.

I tillegg til å møte staben samlet, har jeg som biskop i løpet av en visitas samtale enkeltvis med de i staben som er vigslet.

Fra menighetshuset dro vi til «Færvik bo og omsorgssenter» og «Tromøy bokollektiv». Soknepresten hadde andakt. I visitasmeldingen heter det at menigheten vil diakoni. Nå i etterkant kan jeg bekrefte at diakonien har gått som en rød tråd gjennom visitasen. Når mennesker ikke kan komme til kirken, oppsøker kirken dem. Det er kristen diakoni i praksis.

Diakoni i praksis er også å være til for andre og å være der mennesker er. Det har derfor vært oppløftende å se at menigheten er en attraktiv samarbeidspartner i lokalmiljøet. Dere er gode på relasjoner. For meg som biskop var det spennende å bli invitert sammen med menigheten til «Hovefestivalen» og «Hove drift». Ta godt vare på de kontaktene og se etter nye muligheter for å vise Jesu sinnelag overfor unge mennesker.

Neste programpost var «Minising» på menighetshuset. Der var alle samlet. Femti barn og mange frivillige ledere. Kateketen tok barna med gjennom Halloweens mørke fram til Allehelgensdagens hvite lys som lyser på oss, for oss og gjennom oss. Etterpå var det min tur. Jeg fortalte hva en biskop er, samtidig som jeg viste symbolikken med prestekjole, bispekåpe og bispekors.

Første dag av visitasen ble avsluttet med en temakveld om diakoni. Kvelden ble ledet av soknepresten. «Tromøy gospel» sang. Jeg hadde en kort innledning før diakonirådgiver på bispedømmekontoret Erling Theodor Jakobsen hadde et glimrende foredrag om menighetsdiakoni. Jeg tror foredraget traff. Det var en blanding av teori og praktisk utfordring. 2015 vil være diakoniens år i Agder og Telemark. Vi vil inspirere til hverdagsdiakoni, nemlig at vi i hverdagen og i våre mellommenneskelige relasjoner viser Jesu sinnelag.

Fredagen begynte med et møte med skolen. Det er lange og gode tradisjoner for samarbeidet mellom kirken og skolene på øya. Et godt samarbeid mellom kirke og skole er et gode for nærmiljøet. Det er i dag mange steder mye usikkerhet om hva et slikt samarbeid kan inneholde. Det gjør at det er viktig at både kirken og skolen kjenner de begrensninger og ikke minst muligheter dagens lovverk gir.

Vi møtte Synnøve Solheim Pedersen rektor ved Sandnes skole, Hans Georg Toreskaas rektor ved Roligheten skole og aktuelle lærere fra de to skolene til samtale om samarbeid mellom skolen og kirken. Kateketen hadde laget en skisse for hvordan et slikt samarbeid kunne være. Det ble et konstruktivt møte med ønske om å arbeide ut planer for kirke – skole samarbeidet på Tromøy.

Etterpå møtte jeg 10.klasse som hadde forberedt spørsmål til meg. Jeg blir gang på gang fasinert over hvor ærlige, dype og alminnelige disse spørsmålene er. De forteller at vi har ungdom som er opptatt av livets store spørsmål, og mange av dem er medlemmer i vår kirke. Husk det, Tromøy menighet!

På veien tilbake til menighetshuset var vi innom Færvik kirke. Den har utfordringer med hensyn til parkering, veien, toalett, lokaliteter knyttet opp mot gudstjeneste og trosopplæring. Noe må gjøres.

Tromøy menighet har menighetsbarnehage med utvidet formålsparagraf. Jeg var med på samlingsstund med barna og møtte styrer Lisbeth Bertelsen sammen med noen av personalet til en samtale. Det jeg sitter igjen med, er at utvidet formålsparagraf er ingen hindring for den som vil drive en god barnehage, snarere tvert i mot. Barnas kunnskap imponerte meg.

Som vanlig var det lagt inn møte med kommunen. Jeg møtte ordfører Einar Halvorsen og rådmann Harald Danielsen. I tillegg til sokneprest, kateket og prost møtte fra kirken leder av Tromøy menighetsråd Anne Vartdal, kirkeverge Arnold Lundvall og leder av kirkelig fellesråd Alf-Eivind Ljøstad. Sistnevnte ledet møte.

Samtalen ble en understrekning av at både kirke og kommune har oppgaver og ansvar for lokalmiljøet. Det var spennende å bli møtt av en ordfører som ønsket oss velkommen med at han savnet diakonissene/menighetssøstrene som betyde så mye for samfunnet.

Tromøy menighet orienterte om status og nevnte spesielt forholdet kirke/skole, diakoni og utfordringen for Færvik kirke. Rådmannen minnet om at Tromøy i langtidsbudsjettet var tilgodesett med drenering rundt Færvik kirke og midler til orgel i Tromøy kirke. Da menigheten orienterte om utfordringene ved parkering og toalett ved Færvik kirke, likeledes om veien langs kirken og tjenlige lokaliteter knyttet til trosopplæring i forbindelse med gudstjenestene, oppfordret rådmannen menigheten til å skissere et prosjekt for å få orden på de nevnte forholdene ved Færvik kirke.

Tidligere i høst sendt jeg et brev til alle menighetene i bispedømmet hvor jeg spør dem: Er dagens forordning er den beste ut fra menighetens resurser og mål? Strategiske som Tromøy menighet er, hadde dere lagt inn i visitasen et møte med gudstjenesteutvalget. Vi snakket

sammen om: Hvordan kan gudstjenesteturnusen best bygge vår menighet? Den drøftingen er dere ikke ferdig med, men dere har mange konstruktive tanker.

Siste programpost i visitasen utenom gudstjenesten i dag var møte med menighetsrådet. Jeg var med på to saker. Den ene var «Visjon og strategi. Bør menigheten ha en visjon?

Den andre var arbeidet med å få en ungdomsprest. Fra visitasmeldingens innledningskapittel tar jeg med « Den store satsningen i 2014 er å ansette en ungdomsprest i 80% stilling, der ca 35 % av midlene kommer gjennom tildelte trosopplæringsmidler og de resterende 45% skaffes til veie ved innsamlede midler i menigheten. Vi ser at arbeidet overfor aldersgruppen 10-18 år trenger å styrkes på øya vår:» Det er bra dere fokuserer på denne aldersgruppen. Det er der vi som kirke særlig har de store utfordringene.

Møtet med dere disse dagene inspirerer meg som biskop. Jeg har møtt et rikt og variert menighetsliv, klubb, sang og musikk. En mengde dyktige frivillige ledere. Dere ansatte på kontoret har planlagt det til minste detalj, med en god tanke bak alt som har skjedd. En ekstra takk for fantastiske måltider. Det har vært flott å se gjennom alt jeg har opplevd hvordan ansatte, råd og andre frivillige står sammen i Tromøy menighet. Kirketjenerens, menighetssekretærens og organistens innsats har vært med å berike denne visitasen og den flotte gudstjenesten vi nettopp har feiret sammen. Nøkkelen til å nå målene, er at mange er med og at vi løfter sammen. I tillegg kommer Jesu eget løfte: ”Jeg er med dere alle dager.”

Jeg har lyst å si til dere alle. En visitas er ikke over når jeg drar. Det er på en måte nå det begynner. Målet er at våre dager sammen har støttet de gode prosessene hos dere og setter i gang nye hvis nødvendig. Derfor gir jeg noen konkrete utfordringer til dere etter besøket her.

## **OPPSUMMERING – UTFORDRINGER**

Jeg har fått bekreftet mye godt menighetsarbeid, mye godt samarbeid, mye vilje til tro og handling ut fra ønsket om å være en diakonal menighet. Jeg har møtt en menighet som har mye og derfor vil videre med evangeliet om Jesus. Derfor har jeg også noen utfordringer til dere. Jeg håper det kan være med å spore til målrettet arbeid for å bygge menigheten.

1. Dere har et flott og godt samarbeid med skolen. Jeg anbefaler dere å konkretisere og formalisere samarbeidet i en plan for kirke-skole.
2. Dere arbeider målbevisst med trosopplæring. En ungdomsprest eller trosopplæringsmedarbeider gir nye muligheter for å nå 10-14 åringene og ikke minst de som er ferdige med konfirmasjonen. Stå på i arbeidet med å skaffe midler til stillingen gjennom en givertjeneste.
3. Dere har store og dyktige frivillige medarbeidere. Jeg tenker blant annet på Minisingklubb. Det er en konstant utfordring å kontinuerlig rekruttere nye ledere, selv om det for tiden er mange ledere.

4. Dere er i gang med å se på gudstjenesteforordningen. Hva dere vil med gudstjenestene! Finn ut hva dere tror er den beste fordeling av gudstjenestene mellom kirkene deres. Tenk kreativt ut fra dagens behov.
5. Menighetsrådet har startet samtalen om visjon, strategi og mål. Både visitasmelding og visitasen viser meg at dere jobber strategisk i Tromøy menighet. Fortsett likevel denne samtalen om visjon og mål.
6. Det var utfordrende å møte Hovefestivalen. Hva det blir videre vet vi ikke, men utfordring til å være kirke der menneskene er, gjelder. Skulle det bli festival vil vi fra biskopens kontor gjerne være med, men det må starte her hos dere.
7. Jeg må også oppfordre dere til å følge opp invitten fra rådmannen om å få til et prosjekt knyttet til Færvik kirke angående parkering, vei, toaletter og lokaliteter.
8. Dere skriver i visitasberetningen at dere vil ”bruke visitasen som et springbrett for å sette fokus på Tromøy som en diakonal menighet.” Fortsett med arbeidet med å gjøre menigheten enda mer diakonal.
9. Til slutt. Det er noe jeg virkelig brenner for. Skaff rom også for våre nye landsmenn i menigheten.

## AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen på Tromøy fylt med takk og jeg hilser dere med Paulus ord til menigheten i Tessaloniki: ”Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.(1.Tess.1.2-3)

La sammen be den bønningen som har vært den røde tråden i denne visitasen, Therese av Avilas bønn:

”Herr Kristus. Du har ingen annen kropp på jorden enn våre kropper. Ingen andre hender enn våre hender, ingen andre føtter enn våre føtter. Det er gjennom våre øyne Din medfølelse skuer ut over verden. Det er ved hjelp av våre føtter Du fortsatt vandrer rundt og gjør det gode. Det er ved hjelp av våre hender Du i dag velsigner mennesker. Velsign våre sjeler og våre kropper slik at vi kan være til velsignelse for andre.” Amen

Agder og Telemark bispestol 2. november 2014

Stein Reinertsen, biskop